

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๕๖/๒๕๔๘

วันที่ ๑๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยพิทักษ์ไทย

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๘ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยพิทักษ์ไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคไทยพิทักษ์ไทยเป็นพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ ซึ่งพรรคไทยพิทักษ์ไทย จะต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป อย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ภายในวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ อันเป็นวันครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคไทยพิทักษ์ไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕

ปรากฏว่าพรรคไทยพิทักษ์ไทยมีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองดังนี้

- สาขาพรรคลำดับที่ ๑ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๓๑/๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลปากตะโก อำเภอทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๘ คน
- สาขาพรรคลำดับที่ ๒ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๓๓ หมู่ที่ ๑๕ ตำบลห้วยกระเจา อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๑๐ คน

๓. สาขาพรรคลำดับที่ ๓ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๖/๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลพระยืน อำเภอพระยืน จังหวัดขอนแก่น มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๑๑ คน

๔. สาขาพรรคลำดับที่ ๔ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๐๕ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลวังฆมฏ อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๗ คน

๕. สาขาพรรคลำดับที่ ๕ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๑๗/๒๕ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลบางม่วง อำเภอมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๑๐ คน

นายทะเบียนพรรคการเมืองรับรองการจัดตั้งสาขาพรรคไทยพิทักษ์ไทย เพียง ๓ สาขา คือ สาขาลำดับที่ ๒ ภาคกลาง จังหวัดกาญจนบุรี สาขาลำดับที่ ๓ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น และสาขาลำดับที่ ๔ ภาคเหนือ จังหวัดเพชรบูรณ์ ส่วนสาขาลำดับที่ ๑ ภาคใต้ จังหวัดชุมพร นายทะเบียนพรรคการเมืองไม่รับรองการจัดตั้ง หลังจากทีสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มอบให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดชุมพร ตรวจสอบข้อเท็จจริงการแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรค และได้รับรายงานว่า สถานที่ซึ่งระบุว่าเป็นสถานที่จัดตั้งสาขาพรรคนั้นเจ้าของสถานที่ไม่ยินยอมให้ใช้เป็นที่ตั้งสาขาพรรค และผู้ที่ลงชื่อในการประชุมจัดตั้งสาขาพรรคดังกล่าวมิได้มาประชุม ส่วนมากเป็นการลงชื่อในภายหลัง ผู้เข้าร่วมประชุมจึงมีจำนวนไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคไทยพิทักษ์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๕๗

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการและรับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไปพร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องให้พรรคไทยพิทักษ์ไทยเพื่อยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖

พรรคไทยพิทักษ์ไทยได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๗ สรุปได้ว่าในการประชุมสมาชิกพรรคเพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรคในวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๔๗ มีสมาชิกร่วมประชุมเพียงเล็กน้อยประมาณ ๑๐ คน เนื่องจากสภาวะอากาศไม่เอื้ออำนวยประกอบกับผู้ที่เข้าร่วมประชุมแต่ละคนมีบ้านอยู่ห่างไกล จึงเดินทางมาประชุมไม่ได้ ทำให้ไม่ครบองค์ประชุมและยอมรับในความบกพร่องดังกล่าว ทั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยพิทักษ์ไทย

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง เอกสารประกอบคำร้องและคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแล้ว มีประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคไทยพิทักษ์ไทยตามพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๖๕ บัญญัติว่า

“มาตรา ๒๕ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา

มาตรา ๖๕ พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕

หรือมาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียนให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

พิจารณาแล้ว การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้มีคำสั่งยุบพรรคไทยพิทักษ์ไทย เนื่องจากพรรคไทยพิทักษ์ไทยไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ ซึ่งบัญญัติให้ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการ

ให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา และโดยที่มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้...(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ และวรรคสอง บัญญัติว่าเมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนเมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามิเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียนให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ภายในกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ พรรคไทยพิทักษ์ไทยได้แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคและได้รับการรับรองจากนายทะเบียนพรรคการเมืองเพียงสามสาขา คือ ภาคกลางที่จังหวัดกาญจนบุรี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่จังหวัดขอนแก่น และภาคเหนือที่จังหวัดเพชรบูรณ์ ส่วนสาขาพรรคที่ภาคใต้ จังหวัดชุมพร นายทะเบียนพรรคการเมืองไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคดังกล่าว เห็นว่าพรรคไทยพิทักษ์ไทยไม่ดำเนินการให้มีสาขาพรรคการเมืองครบสี่ภาคภายในกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจัดตั้งเป็นพรรคการเมือง ประกอบกับพรรคไทยพิทักษ์ไทยไม่ได้แย้งหรือคัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองแต่อย่างใดเมื่อพรรคไทยพิทักษ์ไทยไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ กรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคไทยพิทักษ์ไทยได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

โดยเหตุดังได้วินิจฉัยข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญโดยมติเอกฉันท์จึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สั่งให้ยุบพรรคไทยพิทักษ์ไทย

นายกระมล ทองธรรมชาติ	ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
นายจิระ บุญพจนสุนทร	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายจุมพล ณ สงขลา	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายปรีชา เถลิมวณิชย์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายผัน จันทรปาน	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมงคล สระฐาน	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมานิต วิทยาเต็ม	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายศักดิ์ เตชะชาญ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุจิต บุญบงการ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุธี สุทธิสมบุรณ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวโช	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุวิทย์ ชีรพงษ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอภัย จันทนจุลกะ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอุระ หวังอ้อมกลาง	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ